

Laboratorium 2

Szymon Twardosz Dominik Jeżów

12 listopada 2023

1 Wprowadzenie

Celem ćwiczenia było zaimplementowanie trzech algorytmów operacji na macierzach. W szczególności były to:

- rekurencyjne odwracanie macierzy;
- rekurencyjna LU faktoryzacja;
- rekurencyjne obliczanie wyznacznika;

Ćwiczenie wykonaliśmy w języku Julia przy użyciu bibliotek: LinearAlgebra, DataFrames, BenchmarkTools, GFlops, Statistics, Plots oraz środowiska Jupyter Notebook

2 Rekurencyjne odwracanie macierzy

2.1 Wzory i pseudokod

Algorytm przyjmując na wejściu macierz. Jego zadaniem jest znaleźć macierz odwrotną do zadanej. Robi to metodą rekurencyjną, zgodnie z wzorami:

$$A = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix}$$
$$A^{-1} = \begin{bmatrix} A_{11}^{-1} (I + A_{12} S_{22}^{-1} A_{21} A_{11}^{-1}) & -A_{11}^{-1} A_{12} S_{22}^{-1} \\ -S_{22}^{-1} A_{21} A_{11}^{-1} & S_{22}^{-1} \end{bmatrix}$$

Pseudokod:

```
function(m: matrix) -> matrix:
  if dim(matrix) == 1x1:
    return 1 / matrix[1, 1]
  else:
    use_formulas_above();
```

2.2 Złożoność obliczeniowa

Nasza implementacja odwracania macierzy, do mnożenia macierzy używa algorytmu Strassena, którego złożoność wynosi: $O(n^{\log_2(7)})$. Złożoność obliczeniowa algorytmu to rozwiązanie równania:

$$O(n) = 2 \cdot O\left(\frac{n}{2}\right) + 10 \cdot O(n^{\log_2(7)}) + d$$

,gdzie n to liczba elementów w jednym wierszu macierzy.

Na podstawie Master Theorem złożoność algorytmu wynosi: $O(n^{\log_2(7)})$

2.3 Kod programu i wykresy

```
function matrix_inverse(A)
    % % %
    :return matrix B, such that A * B = I
    % % %

    n = size(A, 1)
    m = size(A, 2)

    if n ~= m
        throw(NonSquareMatrixError("Matrix is not the square"))
    end

    if n == 1
        return [1 / A[1, 1]]
    end

    m = div(n, 2)
    A11, A12, A21, A22 = divide_matrix(A, n)

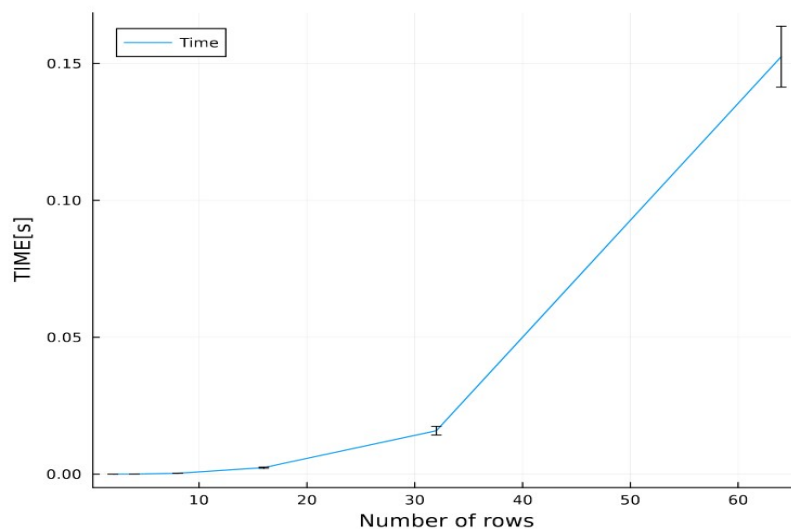
    A11_inversed = matrix_inverse(A11)
    S22 = A22 - strassen(strassen(A21, A11_inversed), A12)
    S22_inversed = matrix_inverse(S22)

    B = zeros(n, n)
    eye = Matrix{Float64}(I, div(n, 2), div(n, 2))

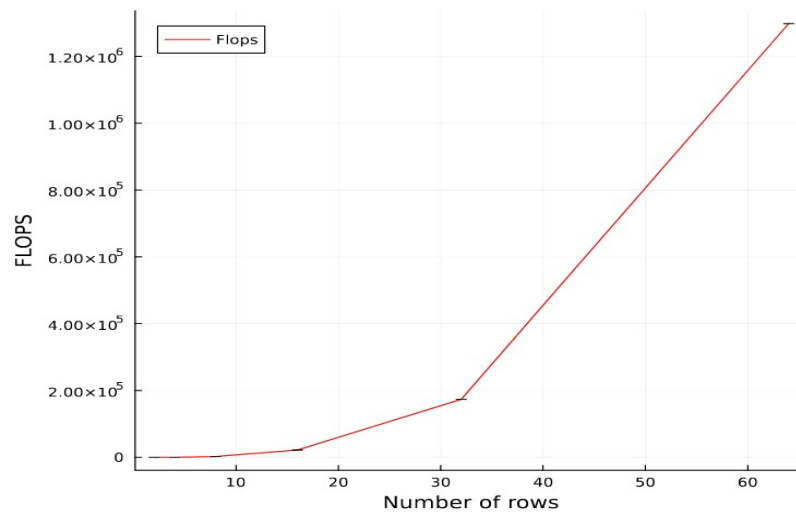
    B[1:m, 1:m] = strassen(A11_inversed, eye + strassen(strassen(A12, S22_inversed), A21), A11_inversed))
    B[1:m, m+1:n] = strassen(strassen(-A11_inversed, A12), S22_inversed)
    B[m+1:n, 1:m] = strassen(strassen(-S22_inversed, A21), A11_inversed)
    B[m+1:n, m+1:n] = S22_inversed

    return B
end
```

Wykres 1: Kod algorytmu odwracania macierzy

Wykres 2: Wykres zależności czasu od liczby wierszy odwracanej macierzy

Wykres 3: Wykres zależności operacji zmiennoprzecinkowych od liczby wierszy odwracanej macierzy

2.4 Porównanie wyników z Matlabem

Kod testowy w języku Matlab

```
A = [0.5488, 0.5929;
0.7094, 0.0734];
A_inv = inv(A);
fprintf("A");
disp(A_inv);
fprintf("A2");
A2 = [0.2722, 0.1980, 0.1500, 0.4826;
0.6070, 0.3818, 0.2489, 0.6313;
0.1088, 0.9294, 0.1723, 0.5508;
0.3195, 0.5077, 0.3096, 0.9883];
disp(inv(A2));
```

```
A_inv =
    -0.1930    1.5589
     1.8653   -1.4430

A2_inv =
     8.3030     0.1949     0.6238    -4.5266
     0.8643     0.0277     1.6112    -1.3377
    -66.3938    17.9890    -6.7266    24.6790
    17.6706    -5.7126     1.0779    -4.5686
```

Wykres 4: Wyniki w Matlabie

```

2x2 Matrix{Float64}:
-0.192995  1.55894
 1.86526  -1.44299

4x4 Matrix{Float64}:
 8.30305  0.194897  0.623801 -4.52664
 0.864319 0.027741  1.61119  -1.33773
-66.3938  17.989   -6.72664  24.679
 17.6706  -5.71258  1.07787  -4.56863

```

Wykres 5: Wyniki naszego algorytmu

3 Rekurencyjna LU faktoryzacja

3.1 Wzory i pseudokod

Algorytm przyjmuję na wejściu macierz. Jego zadaniem jest znaleźć macierze L i U, takie że L jest trójkątna dolna, U jest trójkątna górna oraz $L^* U = A$. Robi to metodą rekurencyjną, zgodnie z wzorami:

$$\begin{aligned}
 A &= \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \\
 L &= \begin{bmatrix} L_{11} & 0 \\ A_{21} * U_{11}^{-1} & S_L \end{bmatrix} \\
 U &= \begin{bmatrix} U_{11} & L_{11}^{-1} * A_{12} \\ 0 & S_U \end{bmatrix}
 \end{aligned}$$

gdzie:

- S - dopełnienie Schura równe $(A_{22} - U_{11}^{-1} * S_L * L_{11}^{-1} * A_{12})$
- S_L, S_U - są to macierze obliczone przez rekurencyjne odwołanie do faktoryzacji macierzy S
- L_{11}, U_{11} - powstały przez LU faktoryzację A_{11}

Pseudokod:

```

if size(A) == 2x2
  L = [A[1,1], 0 ; A[2,1], A[2,2] - A[2,1] * A[1,2] / A[1,1]]1
  U = [1, A[1,2]/A[1,1]; 0, 1]
else:
  działaj według powyższych wzorów

```

3.2 Złożoność obliczeniowa

Podobnie jak w przypadku odwracania macierzy mamy do czynienia z złożonością obliczeniową $O(n^{\log_2(7)})$

3.3 Kod programu i wykresy

```
function _matrix_LU_factor(A, n)
    if n == 2
        a22 = A[2,2] - A[2,1] * A[1,2] / A[1,1]
        return LowerTriangular([A[1,1] 0; A[2,1] a22]), UnitUpperTriangular([1 A[1,2]/A[1,1]; 0 1])
    end
    """
    Helping function to matrix_LU_factor() func
    """
    m = div(n, 2)

    A11, A12, A21, A22 = divide_matrix(A, n)
    L11, U11 = _matrix_LU_factor(A11, m)

    U12 = strassen(matrix_inverse(L11), A12)
    L21 = strassen(A21, matrix_inverse(U11))

    S = A22 - strassen(L21, U12)

    L22, U22 = _matrix_LU_factor(S, m)

    L = vcat(hcat(L11, zeros(m,m)), hcat(L21, L22))
    U = vcat(hcat(U11, U12), hcat(zeros(m,m), U22))
    return LowerTriangular(L), UnitUpperTriangular(U)
end

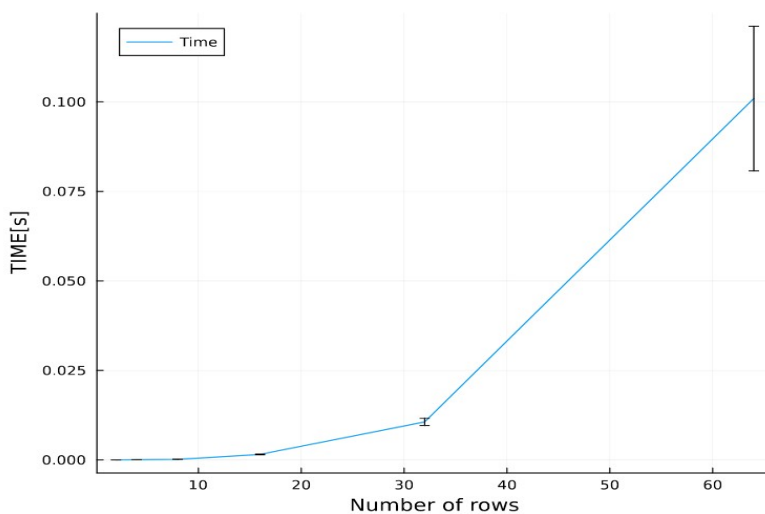
function matrix_LU_factor(A)
    """
    :return matrixes L, U : L * U = A and L is upper triangular matrix and U is lower triangular matrix
    A must be in shape (2^i, 2^i) where i is Natural
    """

    n = size(A, 1)
    m = size(A, 2)

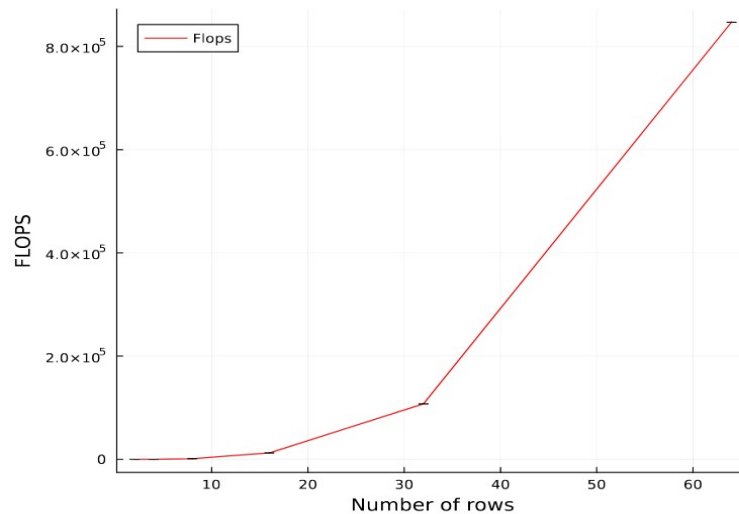
    if n != m
        throw(NonSquareMatrixError("Matrix is not the square"))
    end
    log2_n = log2(n)
    if ! (trunc(Int, log2_n) - log2_n ≈ 0)
        throw(ArgumentError("A, not in (2^i, 2^i) shape, shape= $(size(A))"))
    end

    return _matrix_LU_factor(A, n)
end
```

Wykres 6: Kod algorytmu faktoryzacji LU

Wykres 7: Wykres zależności czasu od liczby wierszy odwracanej macierzy

Wykres 8: Wykres zależności operacji zmiennoprzecinkowych od liczby wierszy odwracanej macierzy

3.4 Porównanie wyników z Matlabem

Kod testowy w języku Matlab

```
A = [0.5488, 0.5929;
      0.7094, 0.0734];
[L,U] = lu(A)
fprintf('Macierz L:');
disp(L);
fprintf('Macierz U:');
disp(U);
fprintf('Macierz L * U:');
disp(L * U);
```

```
Macierz L:
    0.7736    1.0000
    1.0000         0
Macierz U:
    0.7094    0.0734
         0    0.5361
Macierz L * U:
    0.548800    0.592900
    0.709400    0.073400
```

Wykres 9: Wyniki w Matlabie

```

2x2 LowerTriangular{Float64, Matrix{Float64}}:
 0.5488      .
 0.7094 -0.693005

2x2 UnitUpperTriangular{Float64, Matrix{Float64}}:
 1.0  1.08036
 .    1.0

2x2 Matrix{Float64}:
 0.5488  0.5929
 0.7094  0.0734

LU{Float64, Matrix{Float64}, Vector{Int64}}
L factor:
2x2 Matrix{Float64}:
 1.0      0.0
 0.773612  1.0
U factor:
2x2 Matrix{Float64}:
 0.7094  0.0734
 0.0     0.536117

```

Wykres 10: Wyniki naszego algorytmu

Otrzymane przez nas macierze nie są takie same ponieważ w Matlabie faktoryzacja LU zwraca L jako **przepermutowaną** macierz trójkątną dolną z jedynkami na przekątnej. Pomimo tego iloczyn macierzy L, U, wyliczonych naszą implementacją faktoryzacji oraz ta wyliczona przez wbudowaną funkcję w Matlab'ie, jest równy macierzy A.

4 Rekurencyjne obliczanie wyznacznika

4.1 Wzory i pseudokod

Algorytm przyjmuję na wejściu macierz. Jego zadaniem jest obliczenie wyznacznika A. Robi to korzystając z rekurencyjnej metody znajdowania LU faktoryzacji:

$$\begin{bmatrix} l_{11} & 0 & \dots & 0 \\ l_{21} & l_{22} & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ l_{n1} & l_{n2} & \dots & l_{nn} \end{bmatrix}
 \begin{bmatrix} 1 & u_{12} & \dots & u_{1n} \\ 0 & 1 & \dots & u_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 \end{bmatrix}$$

$$\det(A) = \prod_{i=1}^n l_{ii}$$

Pseudokod:

```

L, U = lu_factorisation(A)
diagonal = [L[i,i] for i in 1: L.size]
return prod(diagonal)

```

4.2 Złożoność obliczeniowa

Podobnie jak w przypadku odwracania macierzy mamy do czynienia z złożonością obliczeniową $O(n^{\log_2(7)})$

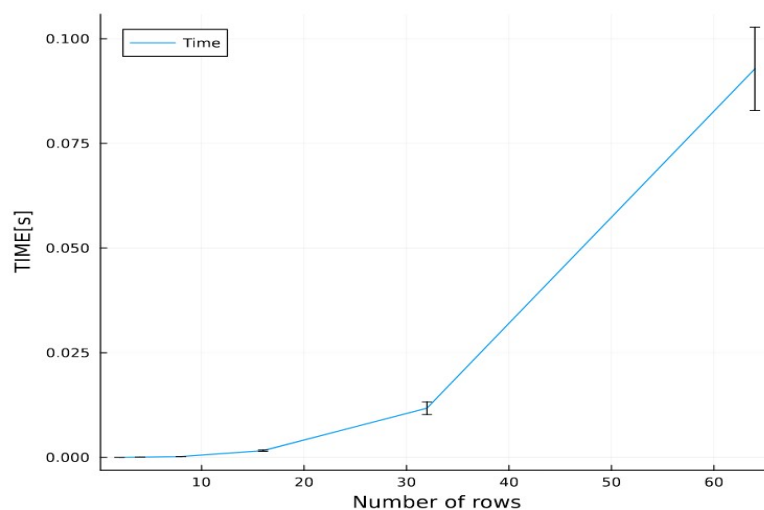
4.3 Kod programu i wykresy

```
function matrix_determinant(A)
    """
    :return determinant of matrix
    A must be in shape (2^i, 2^i) where i is Natural
    """

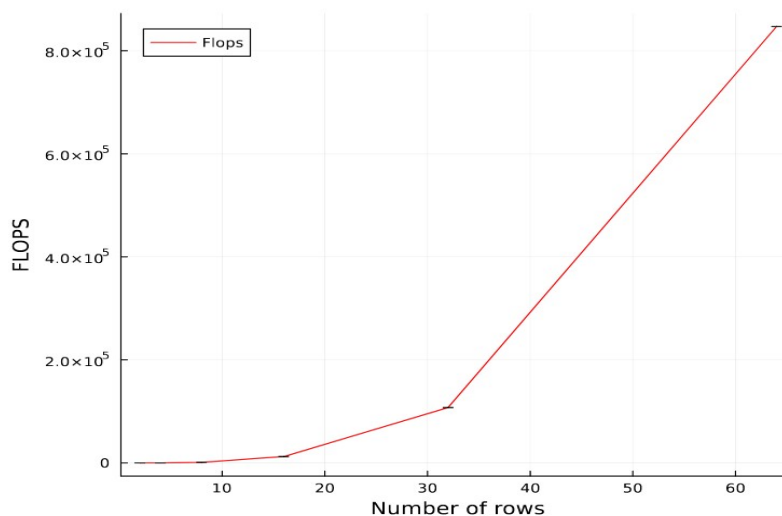
    L, U = matrix_LU_factor(A)

    diagonal = [L[i,i] for i in 1:size(A, 1)]
    return prod(diagonal)
end
```

Wykres 11: Kod algorytmu faktoryzacji LU

Wykres 12: Wykres zależności czasu od liczby wierszy odwracanej macierzy

Wykres 13: Wykres zależności operacji zmiennoprzecinkowych od liczby wierszy odwracanej macierzy

4.4 Porównanie wyników z Matlabem

Kod testowy w języku Matlab

```
A = [0.5488, 0.5929; 0.7094, 0.0734];
```

```
detA = det(A)
```

```
fprintf('Wyznacznik A:');
```

```
disp(detA);
```

```
det_A = -0.3803
```

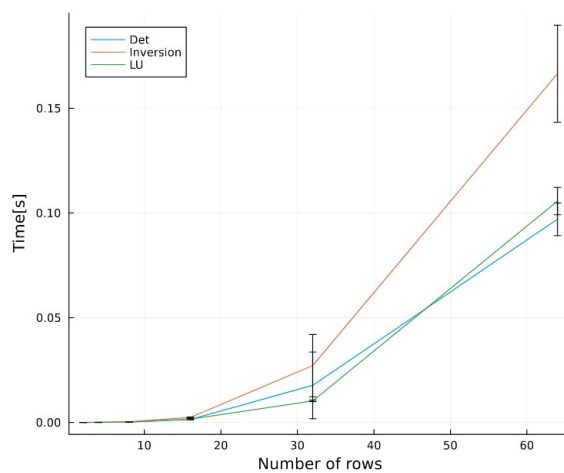
```
Wyznacznik A:
```

```
-0.3803
```

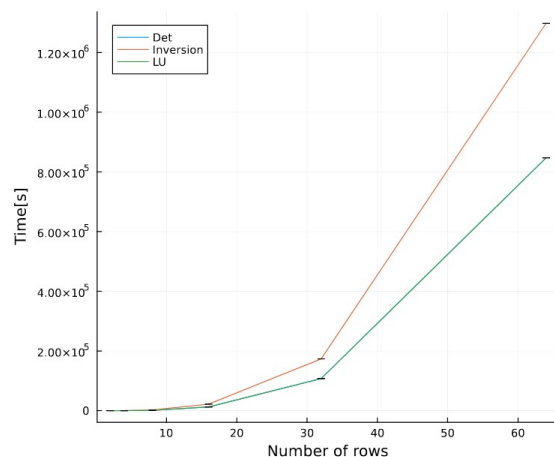
Wykres 14: Wyniki w Matlabie

Wyniki algorytmu zgadzają się z tymi zwróconymi przez Matlab

5 Porównanie algorytmów

Wykres 15: Porównanie czasu wykonywania

Wykres 16: Porównanie operacji zmiennoprzecinkowych

6 Wnioski

1. Zaimplementowane algorytmy działają poprawnie. Potwierdzają to testy przeprowadzone przy pomocy programu komputerowego Matlab
2. Dzięki algorytmowi Strassena (mnożenia macierzy) wszystkie nasze implementacje posiadają złożoność $O(n^{\log_2(7)})$.
3. Algorytmy faktoryzacji LU oraz liczenia wyznacznika korzystają z algorytmu odwracania macierzy. Mimo to potrzebują mniej czasu oraz operacji na liczbach zmiennoprzecinkowych niż rekurencyjna inwersja macierzy. Może być to spowodowane tym, że w metoda faktoryzacji LU (pośrednio też obliczania wyznacznika) wywołują funkcję odwracania macierzy na mniejszych macierzach (częściach zadanych macierzy). Oprócz tego, do faktoryzacji LU wykorzystaliśmy również klasy: LowerTriangular oraz UnitUpperTriangular, które optymalizują działania na macierzach trójkątnych.